

Jaarverslag 2015 Stichting Vissenbescherming

Sportvisserij

Op 14 januari werd in Amsterdam door de Commissie Wonen van de gemeenteraad het voorstel van de Partij voor de Dieren behandeld om een verbod op het hengelen in de stad in te stellen. Ton Dekker sprak namens de Vissenbescherming in. Hij beschreef eerst de acht pijnlijke, stressvolle en levensbedreigende beproevingen waaraan een vis bij de vangst door een hengelaar wordt blootgesteld en verzocht de raadsleden om meer rekening te houden met de kritische houding van de meerderheid van de Nederlandse bevolking tegenover de hengelsport, zoals die blijkt uit de publieksenquêtes van 2002 en 2014. Dit kan door de hengelsport niet overal toe te staan en door een meer ecologisch verantwoord water- en visstandbeheer, waarbij gelet wordt op de biodiversiteit en waarbij het uitzetten van vissen ten behoeve van de hengelsport niet meer toegestaan is. Het voorstel kreeg onvoldoende steun, maar heeft de politieke partijen wel aan het nadenken gezet over de problematiek van de hengelsport. Ook in gemeente Utrecht is de hengelsport tijdens een raadsinformatieavond ter sprake gekomen. Ook daar heeft de Vissenbescherming haar bezwaren tegen de hengelsport naar voren gebracht.

Kreeften en krabben

De manier waarop in de Nederlandse visserijsector met kreeften en krabben wordt omgegaan vindt de Vissenbescherming ethisch volstrekt onacceptabel in een beschaafde samenleving. Maar ook bij de Nederlandse groothandel en sommige supermarkten zoals Jumbo en de Makro worden deze dieren dagenlang met getapete scharen in kleine glazen bakken met een beetje water gehouden. De dieren worden van het begin tot het eind ruw als gevoelloze, bewegende voorwerpen behandeld. Het gehele traject van vangen tot doden vormt een grove aantasting van het welzijn van deze dieren en is volkomen strijdig met de wettelijke erkenning van hun intrinsieke waarde en met de zorgplicht tegenover dieren zoals die is vastgelegd in de Wet dieren.

Met Jumbo is in 2015 de briefwisseling over het door Jumbo houden en verkopen van levende kreeften voortgezet. Via onze website is opgeroepen om ook in actie te komen en Jumbo op haar dieronvriendelijke gedrag aan te spreken.

Tevens hebben we geprobeerd zoveel mogelijk mensen onze petitie tegen het levend koken van krabben en kreeften te laten ondertekenen. Zowel online d.m.v. oproepen via Facebook als op papier, wanneer we met een stand op een evenement stonden.

Kreeften en krabben in de politiek

In december 2013 is door de Tweede Kamer een motie van Esther Ouwehand van de Partij voor de Dieren aangenomen, die de regering verzoekt de mogelijkheid van elektrische verdoving van ongewervelde dieren zoals kreeften en krabben nader te onderzoeken. N.a.v. deze motie heeft de voormalige staatssecretaris van Economische Zaken, Sharon Dijksma, onderzoeksinstituut IMARES van Wageningen UR gevraagd een literatuurstudie te doen naar de stand van zaken in de wetenschap over het ervaren van pijn door ongewervelde dieren en naar methoden om ongewervelde dieren te bedwelmen, waaronder elektrische bedwelming, die wetenschappelijk onderbouwd zijn. In mei 2015 heeft IMARES het rapport van de gevraagde literatuurstudie gepubliceerd. De toenmalige staatssecretaris heeft op basis van dit rapport geconcludeerd dat er nader onderzoek nodig is voor het vaststellen of kreeften en krabben pijn kunnen ervaren en heeft besloten te wachten op resultaten van internationaal onderzoek naar pijnbeleving bij kreeften en krabben uit Ierland.

Wij hebben kritiek geuit op zowel het rapport als de conclusies van de staatssecretaris. Wij menen dat het rapport geen goed beeld geeft van de stand van zaken rond het pijnonderzoek bij kreeften en krabben. Het wetenschappelijk onderzoek van de afgelopen jaren heeft naar het oordeel van tal van onderzoekers inmiddels al voldoende indicaties opgeleverd dat kreeften en krabben in staat zijn om pijn te ervaren. De samenstellers van het rapport stellen onzes inziens onterecht dat de wetenschappelijke kennis vooralsnog te beperkt is om te kunnen concluderen dat het ervaren van pijn mogelijk of juist onmogelijk is bij deze dieren. Voorts zijn wij er van overtuigd dat er in Ierland geen onderzoek naar pijnbeleving van kreeften en krabben wordt gedaan. Op onze vragen aan het Ministerie van Economische Zaken wat dat onderzoek in Ierland zou inhouden en welke onderzoeksinstelling dat onderzoek zou uitvoeren kregen wij herhaaldelijk geen antwoord.

Onze kritiek hebben we ook in een brief aan de Tweede Kamer geuit met daarin de oproep om te onderzoeken op welke wijze binnen afzienbare tijd een belangrijke verbetering in de behandeling van de kreeften en krabben kan worden bewerkstelligd.

Ook de nieuwe staatssecretaris van Economische Zaken, Martijn van Dam, hebben wij een brief gestuurd waarin we hem op de hoogte stelden van de situatie rondom kreeften en krabben en hem verzochten aan deze vorm van dierenmishandeling zo spoedig mogelijk een eind te maken. De staatssecretaris blijft echter vasthouden aan het standpunt van zijn voorganger en geeft aan geen maatregelen te nemen om de wrede behandeling van kreeften en krabben te verbeteren.

Zeevisserij

Het overgrote deel van de in zee gevangen vissen heeft een zware doodstrijd gestreden, zowel door de manier van vangen in reusachtige netten als de ruwe manier van doden op de schepen. Wetenschappelijk onderzoek met hersenmetingen heeft laten zien dat veel vissen na hun gedwongen verblijf in het net eenmaal aan boord van een schip een groot aantal minuten en soms zelfs uren bij bewustzijn blijven, zelfs als ze op ijs gelegd worden. De Vissenbescherming wil dat er andere vangstmethodes worden ontwikkeld waardoor vissen niet zoveel hoeven te lijden. Ontwikkeling daarvan en daarvoor benodigd wetenschappelijk onderzoek kunnen nog jaren duren. Intussen zijn gelukkig wel de eerste methodes ontwikkeld om gevangen vissen aan boord van de schepen meteen te bedwelmen en te doden. Zo kan worden voorkomen dat de vissen levend gestript worden, oftewel van hun ingewanden ontdaan, zoals nu vaak gebeurt. In de loop van 2015 is voor het eerst schol in een supermarkt verkrijgbaar, die vóór het doden verdoofd is.

Nu deze bedwelmingsmethode voor schol ontwikkeld is, zet de Vissenbescherming samen met de Dierenbescherming extra in op om te beginnen zo snel mogelijk alle platvis in Nederland op deze manier te laten bedwelmen.

In november 2014 is binnen Eurogroup for Animals, een Europese overkoepeling van dierenbeschermingsorganisaties, een werkgroep vissenwelzijn opgericht met ons bestuurslid Paul Denekamp als voorzitter. In 2015 heeft deze werkgroep zich ingezet om vissenwelzijn op de politieke agenda van de Europese Unie te krijgen. Vissers zullen veel zorgvuldiger moeten omgaan met vissen. Dat vergt een grote mentaliteitsverandering van de vissers in heel Europa en eigenlijk over de hele wereld. De werkgroep heeft een lobby-document opgesteld en met dat document zullen in 2016 allerlei Europese organisaties die te maken hebben met de visserij geïnformeerd worden over wat er mis is en hoe dat verbeterd kan worden.

In januari 2015 was er voor het eerst een overleg tussen vertegenwoordigers van de Dierenbescherming en de Vissenbescherming enerzijds en zeven vertegenwoordigers van Nederlandse visserijorganisaties. Het overleg was vooral bedoeld om elkaar beter te leren kennen en elkaar te informeren. Het verliep in een goede sfeer, alhoewel de meningsverschillen groot waren. Om allerlei redenen is het nog niet tot een vervolgesprek gekomen. Maar het blijft de bedoeling om zo'n gesprek binnenkort te laten plaats vinden. Daarnaast overlegden we met het Urkse bedrijf Ekofish dat op een van zijn schepen de schol aan boord verdooft.

In februari 2015 kwam Wakker Dier met het rapport *Het welzijn van vis*. Dit rapport is zeer kritisch over hoe de visserij met vissen omgaat en haalde veel publiciteit over de grote, door de visserij veroorzaakte welzijnsproblemen van vissen. Het verdere lobbywerk liet Wakker Dier over aan de Vissenbescherming. In een Algemeen Overleg Visserij van de Tweede Kamer is over dit rapport gesproken. De SP heeft vervolgens een motie ingediend waarin de regering werd verzocht structureel aandacht te besteden aan het welzijn van vissen, aan het bevorderen van humane dodingsmethoden en verdoving, onderzoek ten bate

hiervan te stimuleren, een coördinerende en aanjagende rol op zich te nemen en met de sector naar een brede ontwikkeling en toepassing van humane dodingsmethoden toe te werken. Deze motie kreeg begin juli ondanks ons lobbywerk helaas slechts steun van 32 van de 150 kamerleden. SP, ChristenUnie, GroenLinks, Partij voor de Dieren, 50PLUS en vier onafhankelijke kamerleden stemden voor. Het was de eerste maal, voorzover wij weten zelfs in heel Europa, dat een dergelijke motie zoveel steun verwierf en we blijven proberen een meerderheid in de Tweede Kamer te krijgen voor het verbeteren van het vissenwelzijn.

Rapport Over het welzijn van in zee gevangen vis

Op verzoek van de Vissenbescherming is door de wetenschapswinkel van Wageningen UR een tweejarig onderzoeksproject naar vissenwelzijn gestart. In het najaar van 2015 is hiervan het eindrapport, het 62 pagina's tellende rapport *Over het welzijn van in zee gevangen vis*, gepubliceerd. Niet eerder is in Nederland zo uitvoerig en op een zo toegankelijke manier over vissenwelzijn in de zeevisserij geschreven. Het rapport biedt een goed overzicht van de discussie over vissenwelzijn. Maar het gaat ook over hoe dat welzijn te verbeteren. Het rapport sluit af met vier belangrijke aanbevelingen (kort samengevat en iets meer geconcretiseerd):

1. Bij de ontwikkeling op nationaal en Europees niveau naar een rendabele, maar duurzame visserij dient het streven om diervriendelijker te gaan werken betrokken te worden.
2. Ontmoetingen tussen NGO's, visserijsector en wetenschap zijn een voorwaarde om te komen tot een visvriendelijker, maar ook rendabele visserij.
3. Voor een vissenwelzijnskeurmerk is onderzoek nodig om te komen tot betere welzijnsindicatoren.
4. Om meer diervriendelijke vismethoden te implementeren is synergie met de bedrijfsvoering van belang.

Omdat het contact tussen belanghebbenden (wetenschap, dierenwelzijns- en natuurbeschermingsorganisaties en de visserijsector) moeizaam verloopt en het onderwerp van diervriendelijker visserij bij vissers gevoelig ligt, is het onderzoeksproject in oktober door het onderzoeksteam afgesloten met een bijeenkomst met wetenschappers, vissers en dierenwelzijnsorganisaties in Urk. De bijeenkomst had als doel om de dialoog tussen de belanghebbenden te bevorderen, wederzijds begrip voor elkaars visie op diervriendelijk en duurzaam vissen te creëren en om te onderzoeken of er binnen de (duurzame) visserij ruimte is voor diervriendelijker vismethodes. Het was voor het eerst dat een dergelijke bijeenkomst gehouden werd en ondanks de stevige meningsverschillen, was de uitkomst toch positief.

Voorlichting

De Vissenbescherming was in april met een stand aanwezig op het Landelijk Planteneters Event in Dronten, in oktober op de tweedaagse Veggie Fair in Doorn en op 1 november op het VegFest in Utrecht.

Op de website werden diverse artikelen gepubliceerd, o.a. over kreeften en krabben en hun vermogen om pijn te ervaren. Op onze Facebookpagina hebben we deze artikelen gedeeld met onze volgers. Verder hebben we interessante berichten over vissen en andere in de zee levende dieren van andere organisaties gedeeld op Facebook. We hebben hiermee geprobeerd de affiniteit met vissen, kreeften en krabben bij onze volgers te vergroten.

Er werden 4 elektronische nieuwsbrieven verstuurd naar donateurs en belangstellenden. In juni/juli is ons blad *Vissenwelzijn* (nr. 2, 2015) naar de donateurs en belangstellenden verstuurd. In september is het elektronisch verstuurd naar alle vertegenwoordigers van de Partij voor de Dieren en naar diverse dieren- en milieubeschermingsorganisaties.

Gedurende het jaar werden vragen van particulieren beantwoord, werd er gereageerd op berichten in de media en zijn er persberichten verstuurd.

Ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van de Vissenbescherming hebben alle donateurs het boek *Oceaan poëtisch verbeeld* van Dos Winkel en Hans Bouma gekregen. Hierop zijn positieve reacties gekomen.

Dierencoalitie

De Vissenbescherming nam deel aan het overleg binnen de Dierencoalitie, bestaande uit 16 dierenwelzijnsorganisaties. Er werd geregeld input geleverd voor de politieke lobbywerkzaamheden van de Dierencoalitie.

Bestuur

In de loop van 2015 is Saskia Bakker tot het bestuur toegetreden. Hierdoor bestond het bestuur op 31 december 2015 uit de volgende personen: Ton Dekker (voorzitter), Mary de Witt (secretaris), Marijke Santen (penningmeester), Paul Denekamp en Saskia Bakker.

Financiën

De kascommissie keurde het financieel verslag van 2014 goed. Wij danken onze donateurs, vrijwilligers en onze twee sponsors, Stichting Menodi en Kame BV, voor hun steun.

Stichting Vissenbescherming
Postbus 26
2100 AA Heemstede
tel: 023 - 528 75 74
e-mail: info@vissenbescherming.nl